

Advies Raad van State inzake het voorstel van rijkswet houdende goedkeuring van het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) (Trb. 2023, 66 en Trb. 2026, 33)

Nader Rapport

Afdeling Verdragen
BZ2628207
's-Gravenhage, 18 mei 2026

Aan de Koning

Nader rapport inzake het voorstel van rijkswet houdende goedkeuring van het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) (Trb. 2023, 66 en Trb. 2026, 33)

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 20 juni 2023, no.2023001434, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk haar advies inzake het bovenvermelde verdrag rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 16 augustus 2023, No. W02.23.00136/II/K, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft U hieronder aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 20 juni 2023, no.2023001434, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken bij de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van rijkswet houdende goedkeuring van het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) (Trb. 2023, 66), met memorie van toelichting.

Het voorstel strekt tot parlementaire goedkeuring van een verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek over de landsgrens tussen Sint Maarten en Saint-Martin.¹ Het laatste verdrag over die grens dateert van 1648.² Destijds is geen duidelijke afbakening van de grens vastgelegd en ook nadien zijn daarover geen juridische regelingen vastgelegd. Mede door een discussie de afgelopen jaren over de precieze loop van de landsgrens en de aanspraken op een watergebied in het oosten van het eiland (Oyster Pond), is de behoefte aan een duidelijke afbakening van de landsgrens naar voren gekomen. In 2016 is reeds een verdrag inzake de afbakening van de zeegrens overeengekomen.³

De Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk onderschrijft het belang van duidelijke afspraken over de reikwijdte van het territorium van het Koninkrijk te land en ter zee en de afbakening van de grenzen. Tegen deze achtergrond waardeert zij de totstandkoming van zowel het maritieme afbakeningsverdrag in 2016 als het voorliggende verdrag inzake de afbakening van de landsgrens. De Afdeling vraagt aandacht voor het naast elkaar bestaan van de op Sint Maarten betrekking hebbende territoriale verdragen en voor de verantwoording van de rechtstreekse werking

¹ Verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Franse Republiek inzake de grensafbakening tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin), 26 mei 2023, Trb. 2023, 66.

² Het Verdrag van Concordia, 23 maart 1648.

³ Verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Franse Republiek inzake de maritieme afbakening in het Caribisch gebied, Trb. 2016, 52.

van de bepalingen van het verdrag. In verband daarmee adviseert zij de memorie van toelichting aan te passen.

1. Verhouding met andere territoriale verdragen

De preambule van het verdrag van 26 mei 2023 verwijst naar de verdragen die de loop van de grens tussen het Koninkrijk en Frankrijk bepalen. Daartoe behoren het Verdrag van Concordia van 1648, het Verdrag inzake de maritieme grensafbakening van 2016, het thans voorliggende verdrag van 2023, alsmede het VN-Verdrag inzake het Recht van de Zee van Montego Bay van 1982. Indien meerdere verdragen naast elkaar blijven voortbestaan gelden onder het Weens Verdragenverdrag de voorrangregels van het algemene volkenrecht.⁴ Uitgangspunten daarbij zijn dat nieuwe verdragen voorrang hebben op de oude en zo ook specifieke op algemene verdragen. De memorie van toelichting schenkt hier geen aandacht aan.

De Afdeling adviseert het naast elkaar voortbestaan van en de verhouding tussen genoemde verdragen te verduidelijken in de memorie van toelichting.

Aan de opmerking van de Afdeling is gevolg gegeven, door de toelichting, onder paragraaf B *Artikelsgewijze toelichting*, specifiek onder *Preambule*, aan te vullen. Er is verhelderd wat de verhouding is tussen het drietal verdragen die in het kader van het Verdrag relevant zijn en onderdeel uitmaken van de context ervan. Het betreft het Verdrag van Concordia, het VN-Zeerechtverdrag en het Maritieme afbakeningsverdrag.

2. Rechtstreekse werking van bepalingen van het verdrag

Als een verdrag ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Staten-Generaal, is de regering op grond van artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen verplicht om aan te geven of het verdrag naar het oordeel van de regering bepalingen bevat die naar hun inhoud een ieder kunnen verbinden en, indien dit het geval is, welke bepalingen het betreft.⁵ Het gaat om een voorlopig oordeel; het oordeel in een concreet geval is immers aan de rechter. Een bepaling is 'een ieder verbindend' (heeft rechtstreekse werking) als zij onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig is om in de nationale rechtsorde zonder meer als objectief recht te kunnen worden toegepast.⁶

In de memorie van toelichting is aangegeven dat het verdrag 'enkele' een ieder verbindende bepalingen bevat, waarbij wordt vermeld dat dit 'in het bijzonder' artikel 11 betreft.⁷ Ondanks de gebruikte bewoordingen worden geen andere bepalingen genoemd.

De Afdeling adviseert alle bepalingen van het verdrag te benoemen die naar het oordeel van de regering een ieder verbindend kunnen zijn. Daarbij merkt zij op dat mogelijk ook de volgende bepalingen rechtstreekse werking kunnen hebben:

- artikel 4, tweede lid (recht van onschuldige doorvaart in Oyster Pond);
- artikel 5 (recht van toegang tot de wateren, vrijheid van navigatie, het recht om aan te meren en de vrijheid van kleinschalige ambachtelijke visserij in Oyster Pond en Simpson Bay Lagoon);
- artikel 6, vijfde en zevende lid (kosten grenstekens bij concessiewerken en onderhouds- en gedoogplichten bestaande grenstekens);
- artikel 7 (toegang tot de grenslijn);
- artikel 8 (verbod op nieuwe bouwwerken bij de grens);
- artikel 12 (regulariseren binnen 12 maanden van rechtspositie (rechts)personen die door verdrag worden geraakt).

De Afdeling adviseert de memorie van toelichting in overeenstemming te brengen met artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.

Het advies van de Afdeling op dit punt is gedeeltelijk overgenomen. De bepalingen van het Verdrag zijn grotendeels bestemd om alleen de overheden van beide staten te binden in hun onderlinge relatie. In dat licht bezien beschouwt de regering de bepalingen van de artikelen 4, tweede lid, 5 en 12 van het Verdrag niet als een ieder verbindend. In het algemeen deel van de memorie van toelichting is dat nogmaals bevestigd.

De regering volgt het advies van de Afdeling voor wat betreft de bepalingen van artikel 6, vijfde,

⁴ Zie artikel 30 van het Weens Verdrag inzake het verdragenrecht, 23 mei 1969. Trb. 1985, 79.

⁵ Zie ook aanwijzing 8.13 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

⁶ HR 1 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP3044 en HR 10 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2928.

⁷ Memorie van toelichting, paragraaf 3 (ieder verbindende bepalingen).

zevende en achtste lid, artikel 7 en artikel 8, vierde lid. In de toelichting, onder paragraaf 3 *Artikelsgewijze toelichting*, zijn deze bepalingen nu ook als een ieder verbindend aangemerkt. In verband daarmee is in het algemeen deel opgenomen dat ook via de lokale regelgeving in Sint Maarten uitvoering zal worden gegeven aan de verdragsafspraken, voor zover noodzakelijk om de rechten en plichten van rechtssubjecten te kunnen effectueren.

De Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel van rijkswet en adviseert daarmee rekening te houden voordat dit bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend, en aan de Staten van Aruba, die van Curaçao en die van Sint Maarten wordt overgelegd.

*De vice-president van de Raad van State van het Koninkrijk,
Th.C. de Graaf*

Van de gelegenheid is gebruikgemaakt om de structuur van de memorie van toelichting te actualiseren.

Ik verzoek U het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van rijkswet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, aan de Staten van Aruba, aan de Staten van Curaçao en de Staten van Sint Maarten te zenden.

*De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen.*

Advies Raad van State

No. W02.23.00136/II/K
's-Gravenhage, 16 augustus 2023

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 20 juni 2023, no.2023001434, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken bij de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van rijkswet houdende goedkeuring van het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) (Trb. 2023, 66), met memorie van toelichting.

Het voorstel strekt tot parlementaire goedkeuring van een verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek over de landsgrens tussen Sint Maarten en Saint-Martin.¹ Het laatste verdrag over die grens dateert van 1648.² Destijds is geen duidelijke afbakening van de grens vastgelegd en ook nadien zijn daarover geen juridische regelingen vastgelegd. Mede door een discussie de afgelopen jaren over de precieze loop van de landsgrens en de aanspraken op een watergebied in het oosten van het eiland (Oyster Pond), is de behoefte aan een duidelijke afbakening van de landsgrens naar voren gekomen. In 2016 is reeds een verdrag inzake de afbakening van de zeegrens overeengekomen.³

De Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk onderschrijft het belang van duidelijke afspraken over de reikwijdte van het territorium van het Koninkrijk te land en ter zee en de afbakening van de grenzen. Tegen deze achtergrond waardeert zij de totstandkoming van zowel het maritieme afbakeningsverdrag in 2016 als het voorliggende verdrag inzake de afbakening van de landsgrens. De Afdeling vraagt aandacht voor het naast elkaar bestaan van de op Sint Maarten betrekking hebbende territoriale verdragen en voor de verantwoording van de rechtstreekse werking van de bepalingen van het verdrag. In verband daarmee adviseert zij de memorie van toelichting aan te passen.

1. Verhouding met andere territoriale verdragen

De preambule van het verdrag van 26 mei 2023 verwijst naar de verdragen die de loop van de grens tussen het Koninkrijk en Frankrijk bepalen. Daartoe behoren het Verdrag van Concordia van 1648, het Verdrag inzake de maritieme grensafbakening van 2016, het thans voorliggende verdrag van 2023, alsmede het VN-Verdrag inzake het Recht van de Zee van Montego Bay van 1982. Indien meerdere verdragen naast elkaar blijven voortbestaan gelden onder het Weens Verdragenverdrag de voorrangregels van het algemene volkenrecht.⁴ Uitgangspunten daarbij zijn dat nieuwe verdragen voorrang hebben op de oude en zo ook specifieke op algemene verdragen. De memorie van toelichting schenkt hier geen aandacht aan.

De Afdeling adviseert het naast elkaar voortbestaan van en de verhouding tussen genoemde verdragen te verduidelijken in de memorie van toelichting.

2. Rechtstreekse werking van bepalingen van het verdrag

Als een verdrag ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Staten-Generaal, is de regering op grond van artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen verplicht om aan te geven of het verdrag naar het oordeel van de regering bepalingen bevat die naar hun inhoud een ieder kunnen verbinden en, indien dit het geval is, welke bepalingen het betreft.⁵ Het gaat om een voorlopig oordeel; het oordeel in een concreet geval is immers aan de rechter. Een bepaling is 'een ieder verbindend' (heeft rechtstreekse werking) als zij onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig is om in de nationale rechtsorde zonder meer als objectief recht te kunnen worden toegepast.⁶

¹ Verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Franse Republiek inzake de grensafbakening tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin), 26 mei 2023, Trb. 2023, 66.

² Het Verdrag van Concordia, 23 maart 1648.

³ Verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Franse Republiek inzake de maritieme afbakening in het Caribisch gebied, Trb. 2016, 52.

⁴ Zie artikel 30 van het Weens Verdrag inzake het verdragenrecht, 23 mei 1969. Trb. 1985, 79.

⁵ Zie ook aanwijzing 8.13 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

⁶ HR 1 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP3044 en HR 10 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2928.

In de memorie van toelichting is aangegeven dat het verdrag 'enkele' een ieder verbindende bepalingen bevat, waarbij wordt vermeld dat dit 'in het bijzonder' artikel 11 betreft.⁷ Ondanks de gebruikte bewoordingen worden geen andere bepalingen genoemd.

De Afdeling adviseert alle bepalingen van het verdrag te benoemen die naar het oordeel van de regering een ieder verbindend kunnen zijn. Daarbij merkt zij op dat mogelijk ook de volgende bepalingen rechtstreekse werking kunnen hebben:

- artikel 4, tweede lid (recht van onschuldige doorvaart in Oyster Pond);
- artikel 5 (recht van toegang tot de wateren, vrijheid van navigatie, het recht om aan te meren en de vrijheid van kleinschalige ambachtelijke visserij in Oyster Pond en Simpson Bay Lagoon);
- artikel 6, vijfde en zevende lid (kosten grenstekens bij concessiewerken en onderhouds- en gedoogplichten bestaande grenstekens);
- artikel 7 (toegang tot de grenslijn);
- artikel 8 (verbod op nieuwe bouwwerken bij de grens);
- artikel 12 (regulariseren binnen 12 maanden van rechtspositie (rechts)personen die door verdrag worden geraakt).

De Afdeling adviseert de memorie van toelichting in overeenstemming te brengen met artikel 2, tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.

De Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel van rijkswet en adviseert daarmee rekening te houden voordat dit bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend, en aan de Staten van Aruba, die van Curaçao en die van Sint Maarten wordt overgelegd.

*De vice-president van de Raad van State van het Koninkrijk,
Th.C. de Graaf.*

⁷ Memorie van toelichting, paragraaf 3 (ieder verbindende bepalingen).

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Goedkeuring van het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) (Trb. 2023, 66)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) ingevolge artikel 91, eerste lid, van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft, alvorens het Koninkrijk daaraan kan worden gebonden;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

Het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin), waarvan de Engelse en Franse tekst zijn geplaatst in Tractatenblad 2023, 66, en de vertaling in het Nederlands in Tractatenblad, wordt goedgekeurd voor het gehele Koninkrijk.

Artikel 2

Deze rijkswet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad, in het Afkondigingsblad van Aruba, in het Publicatieblad van Curaçao en in het Afkondigingsblad van Sint Maarten zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Dit voorstel van rijkswet heeft betrekking op de goedkeuring van het op 26 mei 2023 te Belle Plaine / Belvédère tot stand gekomen Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de grens tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin) (hierna: het Verdrag).

De oudste en laatste afspraak over een verdeling van het land op het eiland Sint Maarten dateert van 1648. Op 23 maart van dat jaar ondertekenden vertegenwoordigers van Frankrijk en de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden het Verdrag van Concordia. Hierbij werd het eiland Sint Maarten opgesplitst in twee delen: het zuidelijke deel werd toebedeeld aan de Republiek en de noordelijke helft werd toebedeeld aan Frankrijk. In dat verdrag werd echter geen duidelijke afbakening van de grens vastgelegd en ook later zijn daarover geen duidelijke afspraken gemaakt.

Met dit Verdrag komt daar verandering in; de landsgrens tussen Sint Maarten en Saint-Martin wordt afgebakend en daarmee verband houdende aangelegenheden worden geregeld, zoals de instandhouding en onderhoud van de grens, de wederzijdse rechten van (onderdanen van) verdragspartijen in grensoverschrijdende binnenwateren, alsmede het respecteren van de (rechts)positie van natuurlijke en rechtspersonen die door de in het Verdrag vastgelegde afbakening worden geraakt. Het Verdrag voorziet tevens in een institutioneel mechanisme in de vorm van een gezamenlijke grenscommissie (hierna: de Commissie) met specifieke taken ter uitvoering van de bepalingen van het Verdrag.

2. Verloop van de onderhandelingen

In 2016 is er tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek overeenstemming bereikt over het verloop van de zeegrens, vastgelegd in het op 6 april 2016 te Philipsburg tot stand gekomen Verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Franse Republiek inzake de maritieme afbakening in het Caribisch gebied (Trb. 2016, 52; hierna Maritieme afbakeningsverdrag). Daarna zijn besprekingen gestart tussen beide staten over het vaststellen van de landsgrens tussen Sint Maarten en Saint-Martin. Hoewel het ontbreken van een vastgestelde grens op het eiland door de eeuwen heen niet tot grote problemen heeft geleid, ontstond in de afgelopen jaren een discussie over de aanspraken op een watergebied in het oosten van het eiland (Oyster Pond) en de daarin gelegen jachthaven, waarvoor een vergunning is verleend door Sint Maarten. Het verschil van inzicht in dit gebied ging over de vraag of de grens in het midden door het water loopt of langs de noordoever. Het Koninkrijk maakte aanspraak op het gehele watergebied.

De voorbereidende fase van de onderhandelingen, bestaande uit het identificeren van de delen van de grens waarover verschil van inzicht bestaat en het in kaart brengen van de juridische posities van beide partijen, had in de daaropvolgende jaren vanwege orkaan Irma en in verband met de COVID-19 maatregelen vertraging opgelopen. Na drie eerdere technische besprekingen werd in september 2022 tijdens een formele onderhandelingsronde een principe-akkoord bereikt over de landsgrens tussen Sint Maarten en Saint-Martin. De oude Werbata-kaart van 1915 en historische stenen muren hebben de basis gevormd voor de identificatie van de landsgrens. Voor het watergebied Oyster Pond stelt het landsgrensverdrag vast dat Oyster Pond wordt verdeeld op basis van een middellijn, waardoor de herbouw van de jachthaven een Franse aangelegenheid wordt. Dit was alleen aanvaardbaar voor het Koninkrijk mits er overeenstemming kon worden bereikt over het verloop van de andere delen van de landsgrens, en dat is gelukt.

Deze afbakening tussen het Koninkrijk en de Franse Republiek is met actieve betrokkenheid van Sint Maarten tot stand gekomen, omdat de tot stand gebrachte afbakening betrekking heeft op het land Sint Maarten.

2. Artikelsgewijze toelichting

Het Verdrag bestaat uit 7 titels. Hieronder volgt per titel een artikelsgewijze toelichting.

Titel 1 (Algemene bepalingen)

Het algemene deel van het Verdrag geeft in artikel 1 begripsomschrijvingen met betrekking tot enige termen uit het Verdrag, waaronder een definitie van binnenwateren in overeenstemming met de definitie in artikel 8, eerste lid, van het op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83).

Artikel 2 beschrijft het voorwerp van het Verdrag. Dit betreft de afbakening van de landsgrens tussen

het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek op het eiland Sint Maarten tussen Sint Maarten en Saint-Martin alsmede de verbinding van de aldus vastgelegde landsgrens met de eindpunten C (westelijke afbakening) en D (oostelijke afbakening) vastgelegd in het Maritieme afbakeningsverdrag.

Titel 2 (Loop van de grens)

Artikel 3.1 legt vast dat de loop van de grens is bepaald door middel van geografische coördinaten opgenomen in Bijlage A bij het Verdrag. De afbakening wordt gevormd door geodetische lijnen die de opeenvolgende coördinaten met elkaar verbinden.

Artikel 3.2 betreft de verbinding tussen de afbakening op land en de maritieme afbakening overeengekomen in het Maritieme afbakeningsverdrag. De eindpunten C, aan de westzijde van Sint Maarten, en D, aan de oostzijde van het eiland, zoals overeengekomen in dat verdrag, worden in dit Verdrag nader (met grotere nauwkeurigheid) gedefinieerd. Een geodetische lijn verbindt deze punten met de eindpunten van de afbakening op land.

De artikelen 3.3 en 3.4 bevatten technische informatie over de in het Verdrag gebruikte coördinaten. Dit is voor wat betreft de zeegebieden vastgelegd in het gangbare geodetische referentie systeem WGS 84.

Op grond van artikel 3.5 kan de Commissie voorstellen doen voor aanpassing van de in Bijlage A vastgelegde coördinaten. Het doel van deze bepaling is te voorzien in een mechanisme voor aanpassing van coördinaten door de verdragspartijen in bepaalde situaties zonder dat hiervoor het Verdrag hoeft te worden gewijzigd. Hierbij valt in het bijzonder te denken aan het herstellen van geconstateerde fouten, technische of historische onnauwkeurigheden bij de vaststelling van coördinaten alsmede het toevoegen van ontbrekende coördinaten. Bij het doen van een dergelijk voorstel is de Commissie verplicht rekening te houden met de loop van de grens zoals ingetekend in de Werbatakaart gepubliceerd in 1915 en voor wat betreft de afbakening in Oyster Pond dient de Commissie rekening te houden met het equidistantiebeginsel. In het Verdrag is bepaald dat een voorstel van de Commissie tot aanpassing van de coördinaten opgenomen in Bijlage A de instemming van verdragspartijen overeenkomstig artikel 16.2 behoeft.

Titel 3 (Bijzondere bepalingen inzake Oyster Pond en Simpson Bay Lagoon)

Deze titel bevat enkele bijzondere bepalingen met betrekking tot de status van Oyster Pond en gemeenschappelijke bepalingen die zowel voor Oyster Pond als voor Simpson Bay Lagoon gelden. Ten aanzien van de status van de wateren van Oyster Pond legt artikel 4.1 vast dat het binnenwateren betreft. De formulering komt overeen met de definitie uit artikel 8, eerste lid, van het VN-Zeerechtverdrag. In artikel 4.2 is verder bepaald dat schepen van alle staten het recht op onschuldige doorvaart genieten in Oyster Pond. Deze afspraak komt voort uit het feit dat Frankrijk de noordelijke helft van de wateren van Oyster Pond vóór de totstandkoming van het Verdrag beschouwde als territoriale zee. Uit artikel 8, tweede lid, van het VN-Zeerechtverdrag volgt namelijk, dat indien wateren die vroeger niet als zodanig werden beschouwd, als binnenwateren worden ingesloten, in die wateren het recht van onschuldige doorvaart (voort)bestaat. Het recht op onschuldige doorvaart geldt voor het gehele wateroppervlak. Artikel 4.3 definieert de afsluitlijn van Oyster Pond, waarmee deze als binnenwateren wordt ingesloten.

Artikel 5 bevat gemeenschappelijke bepalingen voor het gebruik van de gedeelde binnenwateren van Oyster Pond en Simpson Bay Lagoon. Het Koninkrijk en Frankrijk erkennen en garanderen over en weer, binnen de kaders van op hun grondgebied geldende wet- en regelgeving, specifieke rechten voor Nederlandse en Franse schepen in beide binnenwateren: de wederzijdse erkenning van toegang tot de wateren, vrijheid van navigatie in de wateren, het recht om aan te meren en de vrijheid van kleinschalige ambachtelijke visserij. Artikel 5.2 zondert oorlogsschepen en andere staatschepen die worden gebruikt voor andere dan commerciële doeleinden uit van deze rechten en vrijheden, met dien verstande dat het recht op onschuldige doorvaart onverminderd van toepassing is in de wateren van Oyster Pond. Het Verdrag biedt daarmee geen grondslag voor samenwerking met betrekking tot oorlogsschepen en staatschepen. Deze dient in afzonderlijke regelingen of overeenkomsten te worden vastgelegd.

Titel 4 (Afbakening, toegang tot en onderhoud van de grens)

Artikel 6 regelt de markering en het onderhoud van de op grond van het Verdrag vastgelegde afbakening van de landsgrens. Uitgangspunt is daarbij dat de markering zodanig moet worden gespecificeerd en onderhouden dat de grenslijn over de gehele lengte gemakkelijk kan worden geïdentificeerd.

Artikel 6.2 specificceert dat de markering van de landsgrens in eerste instantie wordt vastgesteld aan de hand van bestaande fysieke kenmerken, zoals muren of lage muurtjes, monumenten en wegen. De bepaling draagt de Commissie op deze markeringen na inwerkingtreding van het Verdrag te beschrijven en te inventariseren. De Commissie is tevens bevoegd om nieuwe grenstekens te plaatsen of bestaande te wijzigen of te verwijderen, indien het dit nodig acht.

Op grond van artikel 6.3 moet iedere verdragspartij ervoor zorgen dat het in het kader van de eigen wet- en regelgeving of bestuurlijke praktijk de noodzakelijke maatregelen treft ten behoeve van het toezicht op en het onderhoud van grensmarkeringen, in het bijzonder waar die zijn gelegen op het eigen grondgebied. Die maatregelen dienen tevens te zijn gericht op het voorkomen en tegengaan van de vernietiging, de verslechtering en het ongepast gebruik van de fysieke grenstekens.

In artikel 6.4 is afgesproken dat de Commissie kan besluiten om een strook grond van ten hoogste 4 meter breed (2 meter aan elke kant van de grens) permanent vrij te houden van begroeiing voor zover noodzakelijk voor de toegang tot, het toezicht op en het onderhoud van de grens. Artikel 6.5 regelt de kosten die gemoeid zijn met de markering en het onderhoud van de grens. Afgesproken is dat die kosten gelijkelijk verdeeld tussen de verdragspartijen zullen worden gedragen. Als (onderhouds)werkzaamheden noodzakelijk zijn door werkzaamheden die onder een concessie vallen, komen de kosten hiervan ten laste van de concessiehouder.

Artikel 6.6 anticipeert op het feit dat in het kader van werkzaamheden ten behoeve van het onderhoud van de grens verplaatsingen van materieel, d.w.z. uitrusting, machines, bouw materiaal etc., van de ene kant van de grens naar de andere kant kunnen plaatsvinden en garanderen de vrije toegang daarvan tot het grondgebied van de andere verdragspartij. Het is dan wel de bedoeling dat het (resterend) materieel na voltooiing van de werkzaamheden weer wordt teruggebracht naar het grondgebied van de verdragspartij waarvan het afkomstig is.

Artikel 6.7 beoogt te regelen dat bestaande onroerende goederen die als grenstekens dienen in goede staat van onderhoud zijn en blijven en, in gegeven gevallen, kunnen worden geruimd. Hiertoe is vastgelegd dat de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van bestaande onroerende goederen bij de huidige particuliere (natuurlijke personen en/of rechtspersonen) of (lokale) publieke eigenaren ligt en niet ten laste komt van de verdragspartijen als zodanig. De bepaling bepaalt tevens dat de eigenaren eventuele voorschriften van de Commissie dienen op te volgen en toegang tot of inspecties van grenstekens door de bevoegde vertegenwoordigers van de verdragspartijen te allen tijde mogelijk moeten maken. Tenslotte is voorzien in de mogelijkheid dat de verdragspartijen zelf optreden als een eigenaar toch in gebreke zou blijven ten aanzien van zijn onderhoudsverplichtingen en dat door dat optreden ontstane kosten op die eigenaar kan worden verhaald. De bepaling ziet dus niet op nieuwe grenstekens of markeringen. Dit is uitdrukkelijk bepaald in artikel 6.8. In artikel 6.9 zijn afspraken vastgelegd over het eigendom van dergelijke nieuwe markeringen.

Artikel 7 regelt de vrije toegang tot de grens. Dit moet ruim worden opgevat en behelst in de eerste plaats vrije toegang via openbare wegen, doorgangen, paden etc. die langs de grenslijn lopen. Artikel 7.2 bevat daarnaast een specifieke bepaling die vastlegt dat bevoegde vertegenwoordigers/gezagsdragers in de uitoefening van een openbare taak ook een recht op toegang tot de grens hebben, indien de toegang tot de grens via een particuliere doorgang loopt.

In artikel 8 hebben de verdragspartijen afspraken vastgelegd over constructies en bouwwerken in nabijheid van de grens. De hoofdregel neergelegd in artikel 8.1 is dat er geen nieuwe bouwwerken mogen worden gebouwd binnen twee meter van beide zijden van de grens. Deze afstand wordt bij waterlopen en paden die de grens vormen, gemeten vanaf de oevers en de kanten daarvan. Op grond van artikel 8.3 geldt de hoofdregel niet voor constructies of bouwwerken bedoeld voor de uitoefening van publieke functies van de ene of de andere verdragspartij of openbare werken die met toestemming van de betreffende verdragspartij worden verricht. In alle andere gevallen kan alleen de Commissie op grond van artikel 8.2 besluiten om van de hoofdregel af te wijken als dat nodig zou zijn vanwege de bijzondere situatie of omstandigheden op het eiland op voorwaarde dat toegestane bouwwerken of installaties niet de toegang tot, het onderhoud van of het toezicht op de grens belemmeren.

Op grond van artikel 8.4 worden bestaande bouwwerken die conform de geldende voorschriften op het grondgebied van elk van de verdragspartijen zijn gebouwd, getolereerd. Indien deze bouwwerken worden afgebroken of gewijzigd, moeten bij een eventuele wederopbouw of wijziging ervan wel de bepalingen van artikel 8.1 en 8.2 in acht worden genomen in overeenstemming met de wet- en regelgeving van de betreffende verdragspartij. Hetzelfde geldt ook voor de wederopbouw of wijziging van bestaande bouwwerken die nu in vervallen staat verkeren.

Artikel 9 voorziet in de oprichting van een gezamenlijke grenscommissie (de Commissie) en bevat

afspraken over samenstelling, kosten, frequentie van bijeenkomsten en methode van besluitvorming. Ook omschrijft de bepaling de taken van de Commissie, zoals voorzien in verschillende andere bepalingen van het Verdrag. De Commissie zal in de praktijk een belangrijke taak hebben ten aanzien van de uitvoering en de naleving van het Verdrag, met inbegrip van de grensafbakening. De Commissie zal bestaan uit zes leden, drie vertegenwoordigers van iedere verdragspartij. Daarnaast kan iedere delegatie zich nog laten bijstaan door deskundigen. Iedere verdragspartij draagt de kosten van de eigen delegatie in de Commissie, met inbegrip van eventuele deskundigen. In het Verdrag is vastgelegd dat de Commissie op verzoek van een van beide delegaties minimaal eenmaal per jaar bijeen zal komen, het ene jaar op een locatie in het Koninkrijk der Nederlanden, het andere jaar in Frankrijk. Het gastland zal de Commissie ook voorzitten. Besluitvorming in de Commissie vindt plaats met eenparigheid van stemmen. In geval binnen de Commissie geen overeenstemming kan worden bereikt over bepaalde kwesties, voorziet het Verdrag erin dat deze aan de ministeries van Buitenlandse Zaken van de verdragspartijen worden voorgelegd om te proberen hiervoor in onderling overleg een oplossing te vinden.

Artikel 9.8 omschrijft de taken van de Commissie. De taakopdracht van de Commissie omvat, in aanvulling op de taken die de Commissie krachtens andere bepalingen van het Verdrag zijn opgedragen, onder andere het opstellen, bijhouden en toezien op de uitvoering van een werkverdelingsplan voor het onderhoud en de markering van de grens. Mede om die taak naar behoren te kunnen vervullen moet de Commissie er ook voor zorgen dat de loop van de grens zonder onnodige vertraging wordt gedocumenteerd. Dit houdt in dat positie van grenstekens wordt gedocumenteerd, de loop van de grenslijn wordt beschreven en in het terrein wordt gerealiseerd. De Commissie moet er ook voor zorgen dat de betreffende documentatie wordt bijgehouden en geactualiseerd. Tenslotte neemt de Commissie kennis van informatie over mogelijke problemen die kunnen ontstaan in de uitvoering van het Verdrag en kan het op basis daarvan voorstellen doen aan de verdragspartijen om deze problemen op te lossen.

Concrete werkzaamheden aan de grens, zoals het onderhoud, de vervaardiging, het plaatsen en vervangen van grenstekens en het toezicht daarop zullen worden uitgevoerd onder leiding van daartoe bevoegde vertegenwoordigers die door elk der verdragspartijen zullen worden aangewezen. Artikel 10 bevat een regeling over hun specifieke taken en stelt enkele inhoudelijke voorwaarden aan de uitvoering van die taken. Een belangrijk taak bestaat uit het verrichten van een gezamenlijke grensinspectie ten behoeve van het opstellen van een opgave van de uit te voeren werkzaamheden aan de grens met vermelding van de daarmee verbonden kosten. Na goedkeuring door de Commissie zijn de vertegenwoordigers ook belast met de uitvoering en realisatie van die werkzaamheden en dienen zij, na afloop van de werkzaamheden, daarvan verslag te doen aan de Commissie. In artikel 10.5 is een voorziening getroffen die de bevoegde vertegenwoordigers in staat stelt en machtigt om in uitzonderlijke situaties conserverende maatregelen te treffen, zonder voorafgaande tussenkomst van de Commissie. Het gaat hierbij om spoedeisende situaties waarin, bijvoorbeeld ter afwending van dreigend gevaar of ter voorkoming van (verdere) schade aan goederen, wegen, etc., onmiddellijk ingrijpen vereist is om erger te voorkomen. De Commissie dient wel zo snel mogelijk te worden ingelicht over de situatie en de getroffen maatregelen.

Titel 5 (Gevolgen van de afbakening voor eerder ontstane situaties)

Deze titel bevat een regeling ten aanzien van de (rechts)positie van natuurlijke personen en rechtspersonen die worden geraakt door de grensafbakening in het Verdrag. Artikel 11 garandeert dat de verworven rechten van deze personen worden geëerbiedigd en dat zij hun (economische) activiteiten kunnen voortzetten, in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving van de betreffende verdragspartij. Artikel 12 bevat in aanvulling daarop de opdracht aan verdragspartijen om binnen 12 maanden na inwerkingtreding van het Verdrag al het mogelijke te doen om de (rechts)positie van natuurlijke personen en rechtspersonen die door het Verdrag worden geraakt te regulariseren en eventuele administratieve aangelegenheden te regelen.

Titel 6 (Grensoverschrijdende samenwerking)

In aanloop naar de onderhandelingen over dit Verdrag is ook het onderwerp grensoverschrijdende samenwerking tussen Sint Maarten en Saint-Martin besproken. Er is van afgezien om die samenwerking in dit Verdrag te regelen en in de toekomst daarvoor aparte afspraken te maken (in de vorm van een kaderverdrag). Artikel 13 voorziet in een inspanningsverplichting om dergelijke afspraken te realiseren. Artikel 13.2 bevat een oproep aan de verdragspartijen om zich vooral in te zetten voor de bevordering van lokale mechanismen in Sint Maarten en Saint-Martin om die grensoverschrijdende samenwerking vorm te geven.

Titel 7 (Slotbepalingen)

Deze titel bevat slotbepalingen die voor een bilateraal verdrag gebruikelijk zijn, waaronder een geschillenbeslechtsingsregeling en de procedure voor wijziging van de bijlagen A en B bij het Verdrag. Wat betreft het eerste voorziet artikel 14 in een consultatie- en onderhandelingsverplichting tussen de verdragspartijen, indien sprake mocht zijn van een verschil van inzicht over de uitleg of toepassing van dit Verdrag. Deze bepaling is identiek aan de bepaling die het Koninkrijk en Frankrijk zijn overeengekomen in het Maritieme afbakeningsverdrag.

Ten aanzien van aanpassing van de bijlagen A en B bij het Verdrag bepaalt artikel 16, tweede lid, dat de verdragspartijen hun overeenstemming daartoe in de vorm van een notawisseling kunnen vastleggen. Een dergelijke overeenstemming in de vorm van een notawisseling behoeft op grond van artikel 7, onderdeel f, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen geen parlementaire goedkeuring, tenzij de Staten-Generaal zich thans het recht tot goedkeuring terzake voorbehouden.

3. Ieder verbindende bepalingen

Naar het oordeel van de regering bevat het Verdrag enkele een ieder verbindende bepalingen in de zin van de artikelen 93 en 94 van de Grondwet, die rechtstreeks rechten toekennen of verplichtingen opleggen aan rechtssubjecten.

Het betreft in het bijzonder artikel 11 dat ziet op de eigendomsrechten en verworven rechten van degenen wier situatie als gevolg van het Verdrag zal veranderen. Wanneer deze niet worden gerespecteerd, kan een rechtssubject zich rechtstreeks tot de rechter wenden.

4. Koninkrijkspositie

Het Verdrag zal het voor het gehele Koninkrijk gelden, aangezien het Verdrag een grens van het Koninkrijk vaststelt.

De Minister van Buitenlandse Zaken,